Ч. 247 (13.195). Львів, неділя 6. листопада 1932. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Редакція і адміністрація: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 4·00 зол. Чвертьрічно 12·00 „ Піврічно 24·00 „ Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Положення українського народу в Польщі.

Промова голови Української Парляментарної Репрезентації і голови Українського Національно-Демократичного Обеднання посла д-ра Дмитра Левицького, виголошена в варшавському соймі дня 3. жовтня 1932 в часі загальної буджетової дискусії.

ВСУПЕРЕЧ ДОТЕПЕРІШНІМ ЗВИЧАЯМ.

Високий Сойме! Згідно з дотеперішнім звичаєм представники Українського Клюбу складали при першому читанні буджетового преліміняра тільки короткі заяви, відкладаючи докладніше освітлення положення українського народу до другого читання. Нині відступаємо від цього звичаю і бажаємо вже тепер обговорити докладніше і наше становище і положення українського народу в границях польської держави. Змушують нас до того дуже важні події, які сталися на внутрішньому терені після останньої сесії сойму, а крім того на терені Союзу Народів. Маємо саме на думці петицію англійських послів у справі автономії для Сх. Галичини і ще важніші події у внутрішній ділянці (селянські неспокої у Ліську, диверсійний рух і пацифікація на Поліссі, ліквідація освітних установ і кооператив на Волині та накінець спосіб пристосування нових законів і розпорядків президента у відношенні до українського народу).

ПЕТИЦІЯ АНГЛІЙСЬКИХ ПОСЛІВ У СПРАВІ АВТОНОМІЇ І НАШІ ДОМАГАННЯ ДО ПОЛЬЩІ.

Як відомо низка англійських послів і політиків, представників трьох партій, внесли до Союзу Народів петицію в справі надання автономічного устрою для Сх. Галичини. Частина польської преси віднеслася ворожо до змісту цієї петиції та зневажливо до її авторів. Ми до цього роду явищ призвичаєні і не маємо потреби на них реагувати. Для нас важним є тільки те, що в польській пресі підкреслювали **немов-то представники українського народу заявлялися проти автономії українських земель у границях польської держави і немов-то український нарід автономії не хоче.** Щоби не було непорозумінь Український Клюб складає на цьому місці таку заяву:

Ми все стояли і стоїмо далі на становищі, що польська держава має обовязок виконати свої міжнародні зобовязання супроти українського народу. Зокрема Рада Амбасадорів у своїй постанові з дня 15. березня 1923 р. признала Польщі Східну Галичину під умовиною надання цій країні автономічного устрою. **Ми домагаємося від польської держави, щоби згідно з ухвалою Ради Амбасадорів виконала свої зобовязання міжнародного характеру в виді територіяльної автономії. Вимагаємо тільки, щоби автономія була поширена на всі українські землі в межах польської держави. Від цього домагання не можемо відступити, хоч знаємо, як далеким є це домагання до реалізації в часі, коли польський уряд ліквідує навіть рештки автономічних уладжень, що остали з австрійських часів, щоби таким чином перекреслити постанову Ради Амбасадорів.**

Це становище Українського Клюбу цілковито не стоїть у суперечности з правно-державною декларацією Українського Клюбу, яку я мав честь зложити на засіданні сойму дня 29. березня 1928 р. Висуваючи домагання автономії, український нарід не резигнує з гасла про самовизначення народів, яке завдяки президентові Вільсонові здобуло собі право горожанства в цілому світі.

УКРАЇНЦІ НІКОЛИ НЕ БУЛИ І НЕ БУДУТЬ АҐЕНТАМИ ЧУЖИХ ІНТЕРЕСІВ. — УКРАЇНЦІ ВЕДУТЬ ВЛАСНУ НЕЗАЛЕЖНУ ПОЛІТИКУ.

Частина польської преси піднесла також закид, що внесення англійськими послами петиції до Союзу Народів є новою німецькою інтригою. Не ми покликані до опрокидування цього закиду. На цьому місці хочемо тільки заявити: ми вносили і будемо вносити петиції до Союзу Народів так довго, як довго польський уряд не буде узгляднювати найслушніших домагань українського народу і як довго буде поступати всупереч своїм міжнародним зобовязанням і всупереч договорові про охорону національних меншостей, не вражуючися ніякими замітами, які нам ставлять. **Від світанку нашого національного відродження ми стояли і стоїмо виключно власними силами.** У Росії гнобив нас царський Петербург, в Австрії цісарський Відень. За ціну декларації польської шляхти з Галичини „Przy Tobie, Panie, stoimy i stać będziemy“ віддано в Австрії все життя українського народу під переможну гегемонію польської шляхти і німецька з походження династія Габсбургів не рушила пальцем, щоби вкоротити самоволю одної і то чужої нам суспільної верстви, щоби облекшити нам у нашій тяжкій боротьбі за національне життя. Становище Німеччини після заключення договору в Рапальо є в крикливій суперечности до аспірацій і домагань українського народу. Ми не маємо жалю до нікого. Навчило нас це лише остільки, що ми поставили собі одиноко правильне гасло, а саме, що маючи на оці тільки власні цілі, виключно власною організацією і власною працею та власною силою виборемо собі нашу рівнорядність у громаді інших европейських народів. **Приймемо радо поміч від кожного. Будемо вдячні кожному народові, який нам поможе у боротьбі за краще, ясніше завтра, але не дамо себе ніколи запрягти до чужого воза, не хочемо бути і не будемо ніколи аґентами чужих інтересів. Хочемо й будемо мати на оці виключно тільки інтерес українського народу.**

ПРОЄКТ „NA ZNISZCZENIE RUSI“ REDIVIVUS.

Переходжу до внутрішніх справ. Від останньої сесії сойму положення українського народу в границях польської держави значно погіршилося в усіх ділянках життя. Теперішній уряд, подібно як усі попередні від хвилі повстання польської держави, здійснює у відношенні до українського народу, що живе в границях Польщі, проекти „na zniszczenie Rusi“ з рр. 1717, 1752 і 1786, предкладані польським соймам. Тепер польський уряд тільки приспішує темпо реалізації тих замірів. Постараємося виказати правдивість наших тверджень.

ЛІСКО І ПОЛІССЯ — ДВА ГРІЗНІ ФАКТИ!

Два факти потрясли опінією польської суспільности, хоч і ріжно їх коментовано: кріваві розрухи у ліському повіті і диверзійний рух та пацифікація на Волині і Поліссі. В першому, а особливо в другому випадку втратило життя багато людей, багато крови пролято, багато добра знищено, багато також злочинів спричинено. Цю справу представимо докладніше у зголошеному нами внесенню і при дальшій дискусії. Тут бажаємо тільки представити підложе, на якому виросли ці такі страшні і жалюгідні випадки. Голод і нужда сільського населення гірських околиць, недостача праці, недостача якоїнебудь урядової допомоги, податкова політика влади, а зокрема надмірні оплати населення на цілі т. зв. самоврядування, і вкінці намір влади ввести проти волі населення дні примусової праці, спричинили кріваві події в ліському повіті. Політика польської влади супроти українського населення на Волині та Поліссі, важкі матеріяльні умовини істнування для сільського населення, ліквідація українського кооперативного й освітнього руху, а вкінці повна самоволя органів державної поліції у відношенні до українського населення — ось причини, які витворили сприяючий психольоґічний ґрунт для повстання диверсійних відділів.

Чи можна дивуватись великому зростові комунізму на тих землях, коли влада ліквідує на Поліссі та Волині всякий прояв українського національного руху, коли заборонює істнування українських кооператив і „Просвіт“, коли солтиси забороняють громадянам передплачувати легально видавані львівські часописи. **Ми вважаємо всякий диверсійний рух шкідливим для розвитку українського народу і гадаємо, що „пацифікація“ Волині, переведена поліційною та військовою владою теж не викорінить лиха. Тільки зміна політики уряду супроти українського населення на Поліссі та Волині, тільки істнування та розвій леґальних українських товариств на цих землях може втихомирити це населення і може спрямувати його на реальну працю для розвитку українського народу. Те саме торкається і Ліска.**

ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ І ПРИСУДИ.

Політичні процеси це ще один доказ анормальних відносин на українських землях. За роки 1931-2 було на наших землях 77 політичних некомуністичних процесів проти 584 обвинувачених. З цього **328 осіб звільнили, а 253 засудили на 506 літ вязниці. Крім цього 3 особи засудили на досмертну вязницю і 7 на смертну кару. Два засуди на смерть виконали.** До цієї статистики політичних процесів ми не зарахували 15 процесів проти колишніх українських послів і сенаторів. 13 послів було засуджених на загальну суму 14 літ і 14 днів вязниці.

Навіть недоказані злочини стають притокою до цькування всього українського народу. У державі і за кордоном кинули нічим невиправдане твердження, буцім-то спричинниками вбивства пок. Голувка та поліційного комісаря Чеховича є українці, дарма, що дійсні винуватці досі невідкриті. Останніми днями преса інспірованими статтями почала цькувати проти шкільної молоді в Яворові за буцім-то нею зроблений саботажевий підпал, а після цього відкрили винуватця — неграмотного анормального типа.

ПРОТИ ТЕРОРУ І САБОТАЖІВ.

Український Клюб і партія УНДО, обороняючи принципи демократизму та приймаючи становище леґальної боротьби, вважають індивідуальний терор і саботажі шкідливими для розвитку українського народу. У тому-то напрямку вони освідомляють українське громадянство. Успішність такого ідейного освідомлювання паралізує польський уряд своєю політикою. Що має робити укр. молодь, яку за дрібну провину проганяють із середніх шкіл? Що мають робити абсольвенти середніх шкіл, коли супроти них вищі школи вживають безоглядного numerus clausus так, що у Львові на медичний факультет приняли зпоміж них усього 8-ох? Що мають робити ті, що скінчили студії на чужині, коли ставлять їм труднощі при нострифікації, а навіть зовсім відбирають їм можливість. Тепер маємо у Східній Галичині 8000 української молоді зі закінченою вищою освітою, без змоги найти працю. Ця молодь бачить основну ріжницю у відношенні до громадян, не має змоги заробляти і реагує на це актами розпуки.

РІЖНІ СИСТЕМИ ПОЛІТИКИ СУПРОТИ УКРАЇНЦІВ.

У теперішній мент на українських землях у межах польської держави істнують ріжні системи політики, ріжні режіми супроти українського народу.

Найбезоглядніша політика панує на Холмщині, Підляші та у краківському воєвідстві. На цих землях ставляться до українців per non sunt. На Холмщині нема навіть українського товариства під покровою українських послів, що належать до клюбу ББ. українці не можуть вести

там своєї діяльности, православних священиків силують викладати релігію польською мовою. Влада є тої гадки, що на цих землях не сміє розвиватись українське життя і напр. на Холмщині забороняє пожежним товариствам, що є під опікою органів влади, давати вистави українською мовою. Так само забороняють громадянам передплачувати національну українську пресу. У тій частині Лемківщини, що належить до краківського воєвідства є намагання, щоби в школі плекати лемківський діялект і таким робом відокремити лемківське населення від українського народу.

Дещо іншу політику прикладає влада на **Волині та Поліссі**. На цих територіях можуть істнувати та розвивати свою діяльність тільки товариства під покровою послів-українців із клюбу ББ. Всякі інші товариства влада ліквідує або переслідує. Останніми часами зліквідували рішенням із дня 16. серпня ц. р. луцьку повітову „Просвіту" і 134 читалень, а рішенням із дня 17. жовтня українське Т-во „Просвіта" в Кремянці та 104 читальні. Ті дві повітові „Просвіти" на Волині розвязані без ніякої річевої причини.

Щодо масової ліквідації українських кооператив ми внесли інтерпеляцію підчас попередньої соймової сесії. Ця акція йде далі; тепер опечатують кооперативи буцім-то вони сельробівські; та про це згадаю пізніше.

РЕЛІГІЙНА ПОЛІТИКА.

Віроісповідна політика польського уряду супроти православної церкви йде старими шляхами. Правне становище православної церкви досі невпорядковане, хоча шумно заповідали нам, що скличуть собор. Влада нехтує рішення Передсоборної Комісії. Волинська Кураторія домагається, щоби в духовній семинарії викладали польською мовою. У деяких громадах, а саме у селі Бубель, пов. Біла Підляська та у селі Курашево прийшло до гострого конфлікту між вірними і владою. Православне населення вдерлося до церков, зачинених владою і кілька днів і ночей не покидало їх. Не хочемо зупинятись на зловживаннях адміністраційної влади супроти українського населення. Це явища відомі, врештою вони істнують від хвилини прилучення північно-західних українських земель до польської держави.

ПОЛІТИКА УРЯДУ У СХ. ГАЛИЧИНІ.

У Східній Галичині істнує ріжниця у становищі до українського населення у ріжних воєвідствах. У тернопільськім воєвідстві адміністраційні органи ведуть від довшого часу супроти українського населення т. зв. політику сильної руки, яка полягає у тому, що всіх українців уважають громадянами другої кляси, себто ставляться до них вороже, ставлять перепони в їх діяльності і просто ліквідують українські кооперативи, товариства освітні, шкільні, гуманітарні та спортові. Щоби зобразити ці відносини наведемо кілька фактів. Староство у Борщеві забороняє ревізорам „Ревізійного Союзу Українських Кооператив" переводити ревізії у громадах, що лежать у прикордонній смузі. Воєвідська влада забороняє зправила батькам засновувати дитячі садки, а поліція збаражського повіту заборонила навіть у Новім Селі та Сухівцях дитячі аматорські вистави. На терені тернопільського воєвідства розвязування „Просвіт" і „Соколів" має масовий характер. Припинили діяльність або розвязали філії „Просвіти" у Скалаті, Борщеві, Зборові, Мельниці та інших. У самому підгаєцькому повіті розвязали цілу низку читалень. Усі скарги покривджених осіб і товариств не мають успіху. Серед українського населення змінюється пересвідчення, що центральна влада хоче справді ослабити українське життя у тернопільському воєвідстві тому, що воно прикордонне, після чого прийде черга на воєвідство львівське та станиславівське.

Ми гадаємо, що до українського народу слід би ставитись однопрямно, без огляду на те, де він живе, що не можна класти штучних границь між українцями Східної Галичини і українцями з Волині, Холмщини чи Лемківщини. Всі ті штучні барієри ми мусимо поборювати і раніше чи пізніше їх знищимо.

НОВІ ЗАКОНИ ТА РОЗПОРЯДКИ І ЇХ ВІСТРЯ.

Побоювання Українського Клюбу, що нові закони та розпорядки Президента Річипосполитої мають на меті екстермінаційну політику супроти українського народу зовсім виправдуються. Закон з 11. березня 1932 р. про устрій шкільництва і закони з цього-ж дня і року про приватне шкільництво разом із виконними розпорядками мають на меті зліквідувати постепенно державне та приватне українське шкільництво. У державних українських і утраквістичних гімназіях скасували тепер 13 відділів I-ої кляси, а на їх місце утворили тільки два відділи V-ої кляси. Так само скасували у двох державних утраквістичних семинаріях два перші роки, а за це українці не дістали ніякого рівноважника. У найближчому році прийде ліквідація II-их гімназійних кляс.

З уваги на утруднення українській селянській молоді доступу до міських шкіл, з уваги на відсутність еквіваленту за скасування першої і другої кляси українських державних ґімназій може прийти з часом і до ліквідації тих ґімназій. Дуже поважно загрожене також українське шкільництво приватне, а то з причини відмовлювання учителям свідоцтв льояльности і з причини утруднень у видаванні концесій. Тільки в 4-ох школах Т-ва „Рідна Школа" на 16 осіб учительського збору відмовлено 8-ом свідоцтва льояльности. Це діється в першому році. В найближчих роках може дійти взагалі до ліквідації приватного українського шкільництва при помочі надуживання вимоги льояльности і концесійної системи.

ПОЛЬСЬКІ МОЛИТВИ — ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ.

Львівська Кураторія зробила пробу накинути дітям української народности молитви в польській мові і зі змістом, неприйнятим Греко-Кат. Епископським Ординаріятом. Дійшло до того, що українські діти примушувано відмовляти молитви в польській мові. До цієї справи вмішалася навіть поліція. Дня 12. IX. 1932 р. прийшов до шкільного будинку в Соколівці, пов. Бібрка, командант постерунку Хіероцький, прикликав ряд дітей української народности і приказав їм відмовляти молитви в школі по польськи. Тільки рішуча інтервенція греко-кат. Епископського Ординаріяту і пасивний спротив дітей спричинив відкликання того нечуваного зарядження Львівської Кураторії.

ПРОТИУКРАЇНСЬКІ ЗАКОНИ.

Зпоміж нових законів чи то розпорядків Президента, які безпосередньо спрямовані проти українського населення, треба згадати новий карний кодекс, обмеження адвокатського самоврядування, новий вязничний регулямін. Навіть тих малих пільг, що їх видав уряд у формі розпорядків Президента для влекшення долі малих і середніх сільських господарств, власти не приноровлюють до українського населення. У станиславівському воєвідстві зайшов факт, у який трудно повірити, одначе він тим неменше правдивий. Секретаріят воєвідського бюра для справ фінансово-земельних завізвав письмом за підписом посла Нєдзвецького повітові староства, аби вони зібрали реєстр обдовжень середніх і малих сільських господарств **поляків**. Воєвідство цікавиться обдовженням населення польського, а зате ніщо його не обходить недоля селянства українського. Положення українського селянства є просто катастрофальне. Воно не користає — з причини ворожого становища властей — навіть з тих мінімальних пільг, які дістає від уряду, від урядових банків, від комунальних кас селянство польське. Коли уряд не змінить у найближчому часі своєї політики супроти селянства,а то грозить цілковита пауперизація того стану, яка може бути у своїх наслідках катастрофальна і для польської держави.

НАСТУП НА УКРАЇНСЬКІ КООПЕРАТИВИ Й КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІ ТОВАРИСТВА.

Дня 26. вересня ц. р. розвязав міністр внутрішніх справ партію Сель-Роб. Цю обставину використовують власти загальної адміністрації і поліції для ліквідації в Галичині, на Волині і Поліссі українських кооперативних та освітніх товариств. У Галичині опечатування кооп. та освітніх укр. товариств не має масового характеру. Інакше є на півн.-захід. українських землях. Там під притокою сельробізму відбувається масова ліквідація українських кооператив. Власти приноровлюють безправно до кооператив відповідальність збірну і кажуть їм відповідати за політичні переконання членів. Цікаво, що не потягають до відповідальности членів, тільки запечатують кооперативи. Повітовий староста в Томашові заявив управам українських кооператив у Жабчі і Лащеві, що дасть дозвіл на дальшу діяльність опечатаних кооператив, якщо вони виступлять з Ревізійного Союзу Українських Кооператив і злучаться з кооперативами польськими. Кооператива у Стрільцях, пов. Грубешів, повідомляє нас, що коман-

---

†

В перші роковини смерти
Д-РА ВОЛОДИМИРА ОХРИМОВИЧА
відбудеться в Успенській церкві в неділю дня 6. XI. в год. 12.30
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ,
на яке всіх свояків і знайомих запрошує
Рідня.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З 6. ЛИСТОПАДА 1932.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ. 2)

ВОВКУЛАКА.

— Пан граф — сказав він — дуже жалує, що не може сьогодні обідати з вами, пане професоре... Мучить його міґрена, недуга, на яку він, нажаль, досить часто занепадає. Якщо не бажаєте собі, щоби подали вам обід сюди, то будете обідати разом з паном доктором Фребером, лікарем пані графині. Обід буде за годину; одяг звичайний. Коли вам чого буде треба, то маєте тут дзвінок.

Низько вклонився і відійшов.

Моя кімната була простора, гарно заставлена, прикрашена зеркалами та золоченнями. Вікна виходили з одного боку на сад чи радше на парк, а з другого на велику вїздову площу... Не дивлючись на заввагу: „Одяг звичайний", я уважав за відповідне витягнути з моєї валізки мій чорний одяг. І саме був я без блявки і розпаковував свій малий клунок, коли нараз туркіт коліс потягнув мене до вікна. Перед замок заїхала гарна коляска. Сиділа в ній пані в чорному, пан і якась жінка, зодягнена подібно як литовські селянки, але така велика і така кремезна, що спочатку я взяв був її за перебраного чоловіка. Вона висіла перша; іще дві, не менше дужі з вигляду жінки стояли вже перед замком. Пан нахилився над дамою в чорному і, на превелике моє здивування, розіпняв широкий шкіряний пояс, яким вона була привязана до місця в колясці. Я завважив, що пані має довге біле волосся, у великому безладді, і що її широко отворені очі дивляться перед себе неначе без душі; міг би хто подумати, що це воскова лялька. Відвязавши свою товаришку їзди, пан зняв капелюх і з великою пошаною промовив щось до неї; однак вона, здавалося, не звертала на це найменшої уваги. Тоді він обернувся і дав служницям легкий знак головою. Три жінки притьмом схопили паню в чорному і не зважаючи на її зусилля, щоби вчепитися коляски, підняли її як перце та внесли до середини замку. Цій сцені приглядалося кілька замкових слуг немов зовсім звичайному явищу.

Пан, який кермував цією сценою, витягнув годинник і спитав, чи хутко буде обід.

— За чверть години, пане докторе, — звучала відповідь.

Не трудно мені було догадатися тепер, що передімною був доктор Фребер і що дама в чорному, це була графиня. Судячи з віку, вона була матірю ґрафа Шемпота, а засоби обережности супроти неї вказували ясно, що була заникла розуму.

Кілька хвилин пізніше сам доктор увійшов у мою кімнату.

Тому, що пан ґраф недужий, — сказав він — я мушу сам представитися вам, пане професоре. Доктор Фребер, до ваших послуг. Дуже мені приємно пізнати вченого, якого заслуги відомі всім тим, що читають „Кеніґсберський Науково-літературний Вістник". Чи бажаєте собі, щоби подавали вже обід?

Я, як міг найчемніше, відповів на його компліменти і сказав, що якщо вже час на обід, то я готовий.

Як тільки ми війшли в їдальню, прислужник підніс нам, звичаєм півночі, срібну тацю, заставлену горілками і ріжними закусками, дуже соленими і дуже гострими для зміцнення апетиту.

— Позвольте, пане професоре, — сказав доктор — що як лікар поручу вам чарку цієї „старки"; правдива сороклітня коньякова горілка, мати всіх горілок. Беріть, будь-ласка, рибку з Дронтгайму, нема нічого ліпшого, коли треба отворити і підготовити кормовий провід, той найважніший орган... А тепер прошу до стола! Чомуб нам не говорити по німецьки? Ви з Кеніґсбергу, а я з Мемлю; але я студіював у Єні. Так будемо свобідніші і служба, яка говорить тільки по польськи і російськи, не буде розуміти нас

(Продовження буде.)

дант держ. поліції у Білополі на запит управи кооперативи, що треба зробити, аби крамниця була отворена, дав пораду: „В одній державі не може бути двох держав — одна з них мусить загинути. Кооператива не може бути відчинена. Треба заложити іншу кооперативу, якої управа складалась би виключно з поляків“. У такий спосіб власти переслідують під претекстом сепаратизму національно-господарський та освітній український рух.

РЕДУКЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ СУДДІВ.

Серед українського громадянства викликало велике враження масове звільнювання зі служби суддів української народности. На терені Східної Галичини і за австрійських часів і за перших часів польських працював поважний відсоток суддів української народности (ок. 25 проц.). Той стан за дальших польських часів погіршувався постійно в той спосіб, що з правила не приймали до суду кандидатів української народности. Останні редукції суддів (мимоходом кажучи: суперечні з постановами конституції) послужили претекстом до масового звільнювання зі служби суддів української народности. Маємо докладну статистику зредукованих суддів у 7 східно-галицьких окружних судах. У 7-ох окружних судах, а саме в Станиславові, Коломиї, Золочеві, Самборі, Тернополі і Чорткові, а також у Бережанах спенсіоновано передчасно або звільнено без пенсії 53 суддів української народности і тільки 24 суддів народности польської. (В наведених цифрах не відчислено редукцій з 31. X. 1932, які той стан ще погіршують). Таким робом відношення зредукованих суддів по національности доказує неоспоримо, що редукції у відношенні до українського народу мали характер політичний і що у тих редукціях пробивається охота позбутися з державної служби суддів української народности.

Український нарід уважає, що редукції суддів української народности є політичним актом, спрямованим проти українського народу, і то тимбільше, що і при іменуваннях поминено у кривдячий спосіб суддів української народности. Деяких суддів звільнили на кілька днів або на кілька тижнів перед днем, у якому вони мали дістати право до емеритури.

ПАЦИФІКАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ.

Резюмуючи все те, що ми сказали, треба ствердити, що від часу пацифікації по правді нічо не змінилося, а навпаки: загальне положення українського народу в межах Польщі навіть погіршилося. Пацифікація українського життя відбувається дальше, тільки зовсім іншими методами, при помочі нових законів і під різними притоками. Польська державна рація манеться нездійсненною надією, що чейже при помочі сильної влади й державного апарату, при помочі вимкових законів і їх своєрідної інтерпретації у відношенні до українського населення удасться впродовж довшого часу перемогти український нарід і звести його на його етнографічних землях до меншости. Молода польська держава, подібно, як і інші новоповсталі держави, за виімком Чехословаччини й Естонії, вірить у всевладу держави, вірить, що при помочі екстермінаційної політики супроти недержавних народів можна їх винародовити і створити державу під національним оглядом одностайну. Історія світу не знає випадку, аби нарід освідомлений під національним і політичним оглядом, можна було винародовити. Історія Польщі під чужими займанщинами доказує це також. Найсильніші народи світу, що присвоїли собі штуку, як управляти континентами, переконалися, що тільки надання рівноправности і широкої самоуправи до прав британських домінії включно може вдержати інші народи при державі.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД ВИЙДЕ ПЕРЕМОЖЦЕМ

Ми віримо, що не зважаючи на все, український нарід вийде переможно зі своєї боротьби за найсвятіші права нації, і що оманними виявляться всі польонізації, регіоналізми, вимкові закони і сильний державний апарат. Ті перепони гартують тільки сили українського народу і сталять характери у боротьбі за незалежне національне істнування.

Будемо голосувати проти буджету.

Заборонили політичні збори в Німеччині.

БЕРЛІН, 3. XI. ПАТ. Оголошено декрет през. Гінденбурга, що заборонив у часі від 6. до 19. листопада в цілій Німеччині всякі політичні збори і віча під голим небом та в замкнених льокалях. Заборону видано з тією метою, щоби при недільних виборах довести до успокоєння населення, а поліції дати відпочинок після важкої праці.

Збіжева справа в Німеччині.

Наслідком великого врожаю пшениці і жита в Німеччині повстали поважні труднощі у збуті цього збіжа. Ціни його на внутрішньому ринку впали на 25 проц. Викликало це невдоволення серед хліборобських кол, особливо великих землевласників, які натискають на уряд, щоби розпочав магазинування збіжа, що вплине на підвищку цін на внутрішньому ринку та взагалі уможливить реґулювання цін збіжа аж до нових жнив.

Стрілянина на вулицях Гамбурґа.

ГАМБУРҐ, 4. XI. ПАТ. Про завзятість політичної боротьби в Німеччині свідчить вчорашня кривава сутичка на вулицях Гамбурга. На кольпортерів комуністичних летючок напала гурма гітлерівців, стріляючи до хлопців з револьверів. Кількох із них ранені тяжко. Поліція окружила цілу дільницю й арештувала коло 200 осіб, при чому сконфіскувала зброю та нелеґальні друки.

—o—

Внески Українського Клюбу, зголошені в дні 3. листопада 1932 року.

20. В справі випадків на Поліссі і Волині весною і літом 1932 р.
21. В справі подій у ліському повіті.
22. В справі замкнення „Просвіт“ у Луцьку і Кремянці.
23. В справі ухилення розпорядження Президента „Кодекс Карний“ і „Право про проступки“.
24. В справі ухилення розпорядження Президента про уповажнення перенесення суддів у стан спочинку.
25. В справі виконання Віденської Конвенції (Д. У. Р. П. ч. 8. поз. 41 з 1931 р.) щодо емеритур б. австрійських службовиків.
26. В справі нового розпорядку про господарські і самоуправні згони рогатої скотини і свиней.
27. В справі реґуляції рік у горах і затруднення при них місцевої людности.
28. В справі обниження цін скартелізованих промислових виробів.
29. В справі видачі кредитів на штучні навози для гірських повітів.
30. В справі замкнення кордону для ввозу до краю рижу, збіжа і т. д.
31. В справі обниження цін державних монополів.
32. В справі уморення податкових залеглостей.
33. В справі ґрунтових книг у громадах гірських воєвідств, знищених в часі війни.
34. В справі віддовження рільників, власників господарств.
35. В справі зміни розпорядження Президента про право устрою адвокатури.
36. В справі докінчення реґуляції р. Верешиці, львівського повіту.
37. справі ухилення розпорядження Президента у справі розємчих урядів до кредитових справ малої земельної власности.

—o—

Інтерпеляції Українського Клюбу, внесені в дні 3. листопада 1932 року.

78. У справі виконування еґзекуційного заходу Яном Килинським, еґзекутором в Турці, до міністра скарбу.
79. До мін. віроісповідань у справі звільнення з посади вчителя Павла Артемюка в Бересті.
80. До мін. віроісповідань у справі молитов і прилюдних школах.
81. До мін. рільництва у справі накладання кар на людність за шкоди в державних лісах в повіті Долина.
82. До мін. внутрішніх справ у справі биття політичних вязнів функціонарами поліції.
83. До мін. внутр. справ у справі послугування конфідентами при поліційних доходженнях.
84. До мін. внутр. справ і скарбу в справі безправного стягання скарбових оплат від українських культурних і освітніх Товариств.
85. До мін. внутр. справ, промислу і справедливости у справі безправного переведення ревізії у послів Українського Клюбу Рудницької і Кузика.
87. До мін. внутр. справ у справі безправного побиття політичних вязнів в Хорові — Лозінського і Давида.
88. До мін. скарбу у справі непошанування прав української мови скарбовим урядом в Тернополі.
89. До мін. внутр. справ у справі силування адміністративною владою селянської людности до чищення коминів.
90. До мін. внутрішніх справ про віддачу старостом у Новім Санчі поліційної асисти при закопуванню православного хреста на греко-католицькому цвинтарі в с. Злоцьке.

—o—

Рапорт Лейтона в Союзі Народів.

На день 21. ц. м. скликана Рада Союзу Народів, щоб радити над китайсько-японським конфліктом і заняти становище супроти рапорту Лейтона про Манджурію. Спершу був проект скликати Раду на 15. листопада, однак відложення цього речинця показалося необхідним, бо японський делегат при Союзі Народів повідомив, що меморіял його уряду в справі рапорту Лейтона надійде до Женеви аж 16. листопада та що його перевід на іншу мову забере кілька днів часу.

—o—

МАРАЗМ.

Буджетова сесія в одному дні.

Варшава, 3. листопада 1932.

Із дурної привички і т. зв. професійного обовязку сходяться юрбою представники краєвих і чужоземних газет на ніби найважніший політичний акт, який може трапитись у державі: відкриття нової парляментарної сесії. Бо всі згори розумово освідомлюють собі та інстинктовно відчувають, що вони тут абсолютно зайві і що для модерної преси, як виразника політичної думки та інформатора про справді важливі події — тут місця нема. Невідомо, чи таке саме почуття мають щодо своїх цінних осіб усі панове посли. Однак ризикую твердження, що колиб нинішній початок сесії не був назначений на 3-ій лише ппр. 10. чи 12. день в місяці, то напевне велика частина послів булаб не приїхала: бо головним завданням приїзду найчисленніших послів було підняти у соймовій касі, або у своїх клюбових секретаріятах належні їм дієти...

Колиб хто не знав, що значить слово „маразм“, а був присутній на такій політичній „атракції“, як нинішня, — то не потрібував би заглядати до словника чужих висловів. Мабуть теж єдиною цікавою річю, яку можна було нині ствердити, це такий „цікавий“ настрій, якого при подібних нагодах нема напевно ні в одному парляменті світа, не було і не буде. Годі казати про брак зацікавлення. Це просто якесь отупіння. Люди не здають собі справи чи вони байдужі, чи розсіяні, схвильовані, чи апатичні. Коли хто думав, що після 7-ми місячної перерви у парляментарному житті, накопичення безлічі справ, які хвилювали ціле громадянство та поодинокі національні і політичні групи в державі, що після всіх отих подій на першому засіданні варшавського сойму може прийти до якихось авантюр, демонстрацій, окликів, палкої словесної переправи чи взагалі до якогонебудь вибуху людських темпераментів (а члени парляменту не є чейже ніяк богами, тільки людьми з крови і кости), — той показав себе людиною найбільш наївною та найбільш не зорієнтованою у нинішніх відносинах у Польщі. Здається, що колиб „опозиція його королівського величества“ в Англії відзначалася таким „джентельменським спокоєм“, як польські соціялісти, селянські партії й ендеки, яких лідери сиділи в Бересті, та які від 6 літ є предметом найпільнішої опіки володіючого табору, — то англійський король мабуть скликав би коронну раду для призадуми над поважною політичною кризою, що переживає його нарід. Повна бездушність і безвольність польської парляментарної опозиції є яскравим психо-

льогічно незрозумілим а політично жахливим. З цього далеко не виходить, щоб ми впр. жаліли, що в польському соймі не гуде, або вважали для себе нинішній стан мертвецької тишини катастрофою! Стверджуємо лише обєктивні факти, як справедливі глядачі.

Парляментарна тактика санаційної влади має вже віддавна заслужену славу. Ніякий альхемік ніколи не вспі її відгадати; вона залишається державною тайною, чи радше тайною стратегічною як кожний тактичний маневр, який має заскочити „ворога". В даному випадку таким „ворогом" не є зовсім лише опозиція. Бо коли за виїмком декретів і бюджету не впливає до сойму ні один інший урядовий законопроєкт; коли з лавок найчисленішого парляментарного клюбу не виступає ні один промовець, який бодай одним словом сказав би щось оригінального і цікавого; коли врешті в часах глибокої господарської кризи, великих міжнародніх конфліктів та пречисленних нерозвязаних внутрішніх проблем уряд обмежується до висилки на трибуну міністра фінансів зі сухим професорським викладом посипаним солодкавим порошком офіціяльного оптимізму, — то серед таких обставин не можна чейже казати не тільки про якусь творчу і позитивну парляментарну працю урядової більшости, але й взагалі про якунебудь працю, про знак якоінебудь діяльности. Стратегічні пляни снуються супроти цілої інституції парляменту. Цим разом новою геніяльною тактикою уряду було — як показалося — рішення „відробити" цілу найбільш есенціональну частину кожної парляментарної сесії, ген. бюджетову дебату в одному дні. Хай хто тільки хоче і скільки хоче виговориться і не нарікає на брак свободи слова! І говорять люди від 10-ої години зранку вже під ряд 10 годин, а всі вони знають, що вся їх критика і славословя, всі їх арґументи і заяви не мають і не будуть мати ніякогісінького іншого практичного значіння за виїмком того, щоби виповнити цей „працьовитий" день парляментарної сесії, — перший її день і останній. Можливо, що станеться знов щось інше ніж усі у кулюарах говорять, але фактом є, що ледви сесію відчинено, відразу розійшлась поголоска, що після першого засідання мають її перервати на 30 днів. Можна собі уявити настрій промовців, з яких кожний витягає годинник, та обраховує чи встигне ще нині на потяг у свояси, чи змушений вже буде ночувати у столиці. Це зоветься парляментарний рух і парляментарна праця...

На тлі таких відносин дитинячою забавкою є міркування ендецького органу на метафізичну тему нарушення постанов конституції та скликання першого засідання сойму не до кінця жовтня тільки після 1-го листопада. Яке воно взагалі має значіння, чи в жовтні чи в листопаді відбудеться таке видовище, як оце нинішне?! І коли глядючи на таке видовище може хтось чимось цікавитися, то хіба тільки питанням: навіщо воно кому і як довго ця історія буде ще тріватн?! *ік.*

Клопоти югославянського уряду.

БІЛГОРОД, 4. XI. ПАТ. Поліційна влада зліквідувала тут комуністичну ячейку, якої провідником був Павло Попович, відомий комуністичний діяч. Завданням ячейки було навязати контакт з хорватськими сепаратистами, щоб зорганізувати спільну акцію проти югославянського уряду під комуністичним патронатом. Всіх членів ячейки зарештували.

Для англійських безробітних.

ЛЬОНДОН, 4. XI. ПАТ. Державний підсекретар в міністерстві праці заявив у парляменті, що В. Британія видала за останніх 14 років 827 мільйонів 600 тисяч фунтів штерлінгів для безробітних. Ті підмоги дуже обтяжили буджет В. Британії, який виносить тепер 800 міл. ф. штерлінгів, підчас коли перед початком державної допомогової акції для безробітних в 1918 р. як тревала ще війна, англійський буджет доходив тільки до 638 міл. фунтів.

—o—

Утеча прокажених.

Зі шпиталю прокажених у Тіхілешті в Румунії втікло 46 хорих, що не діставали достаточних харчів. Втікачі розбрилися по селах, щоб роздобути поживу. Серед населення вибухла паніка. Жандармерії вдалося вкінці всіх виловити назад до шпиталю, куди й вислано великі харчеві запаси.

Димісія югославянського кабінету.

БІЛГОРОД, 4. XI. ПАТ. Югославянський кабінет вніс на руки короля димісію, яку він приняв. Голова уступившого кабінету заявив пресі що димісія кабінету стоїть у звязку з організацією демократично-радикальної хлопської партії та у звязку з новою організацією національного представництва.

—o—

Італійсько-німецька змова проти Франції.

ПАРИЖ, 4. XI. ПАТ. Преса приносить вістку з Мадриду, що ф. Геш мав перед кількома тижнями довірочну розмову з Мусолінієм у справі доведення до кінця тайної умови. На думку преси ця вістка не повинна дивувати, коли згадати пропозиції, роблені вже нераз італійським урядом Німеччині та звернені проти Франції від часу, як прийшов до влади фашизм.

Араби проти християн у Палестині.

В Палестині йде гостра агітація магометан проти християнського населення. Провідником протихристіянської акції є шейк у Яфі і редактор часопису „Аль Дхіямія Аль Іслямія". Магометани домагаються, щоби допустити їх до посад у публичних урядах, побоюючись християн як прихильників „европейського матеріялізму". Найбільше атакують греко-католицького архиепископа з Галилеї Гайяра за його вислів на евхаристійнім конгресі в Деблині, що християнська машина у Святій Землі не охоронена як слід мандатарною владою перед магометанськими погрозами. Англійський комісар'ят в Єрусалимі не зробив досі нічого задля зліквідування ворожого настрою магометан, зверненого проти християнського населення.

Трамваєвий страйк у Берліні зліквідований.

БЕРЛІН, 4. XI. ПАТ. Одноденний страйк службовців комунікаційних уладжень міста Берліна скінчився невдачно. Берлінська поліція виступила гостро проти страйкових комітетів, розганяла збори, ревідувала льокалі й придержувала на вулицях членів головного комітету. Влада признала страйк нелегальною акцією.

—o—

СВЯТО 1-го ЛИСТОПАДА.

ЛЬВІВ.

Крім описаних у нас в числі 244 святочних сходин та академій по ріжних установах Львова, присвячених звеличанню листопадових роковин, відмітимо ще *сходини членів української соц.-радикальної партії*, на яких реферат виголосив сенатор д-р Іван Макух, і *свято Кружка ім. Ганни Барвінок*, на програму якого зложилися хори, декламації і реферат ред. Палієва. Свято Кружка ім. Ганни Барвінок відбулося у його домівці при вул. Мохнацького. — Святочні сходини з подібною програмою відбулися, як ми про це вже писали, майже у всіх українських установах Львова та його розлогих передмість.

ВАРШАВА.

Українська кольонія у Варшаві відсвяткувала день 1. листопада панахидою у греко-католицькій церкві в год. 12.45 та „Стрілецьким Вечором", який відбувся в год. 20.30 в Українській Секції Славянського Т-ва Мистецтва і Культури. Треба підкреслити чудове приготування хору при греко-католицькій церкві, який у великій мірі причинився до піднесення святочного настрою. На „Стрілецькім Вечорі" виконала прегарно знана добре львівській публиці п. Наталія Юрчинська-Попович вязанку поезій Б. Лепкого та ролю дівчини у драматичнім етюді Л. Українки „Грішниця". Друга драматична картина, написана спеціяльно на те свято п. Савою Крилачем, своїм патріотичним забарвленням з підкресленням любови до нашої славної традиції зробила на глядачів помітне враження, до чого причинилось теж добре виконання п. О. Бачинської, п. М. Маслова та двох дітей автора картини. Доповнювали свято дві змістовні святочні промови д-ра Ю. Липи і п. Сави Крилача. Між промовами, рецитаціями та сценками відспівали стрілецькі пісні члени Секції. Свято покінчилося відспіванням національного гимну.

БЕРЛІН.

Українська кольонія в Берліні відсвяткувала й цього року 1-ого листопада. Вечором коло 6. год. зібралося в українській церкві при Пфальцбурґерштрассе ч. 18. коло 100 членів української кольонії в Берліні. о. д-р Верґун відправив панахиду та сказав довшу проповідь, а хор відспівав молитву за Україну. Після того зійшлися члени Української Громади в льокалі п. Кололіва на Віляндштрассе ч. 37 на балачку, бо й так дуже рідко бачаться та говорять зі собою. Д-р Кузеля згадав коротко значіння 1-ого листопада для української нації, а д-р Виноградник з Буковини подав присутнім короткий нарис боротьби за незалежність і на Буковині від часів революції до тепер. Зробити більше свято в цьому році не пощастило, бо воно звязане з досить великими видатками, на які дрібна українська кольонія не в силі спромогтись. Усеж таки бодрий український дух і на чужині не загибає. Це показало листопадове свято.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ УГА!

УЖГОРОД.

Дня 1. ц. м. в 9. год. ранку відбулося в Ужгороді в катедральній церкві поминальне богослуження з панахидою за поляглих борців, у якому взяла участь маса народу. Пополудні відбулася панахида на збірній стрілецькій могилі на цвинтарі при Капушанській вулиці, а вечором святочна академія в салі кіна „Уранія". На програму академії зложилися: хори, декламації і промови д-ра Олекси Гупаловського.

СЯНІК.

Національна ідея здобуває з кожним днем нових прихильників на західних окраїнах, себто на Лемківщині. Росте національна свідомість серед лемків, а одночасно зростає довіря до гуртка робітників на громадянській ниві і поглиблюється культ поляглих борців за кращу майбутність українського народу. Тому свято І. листопада притягає з кожним роком усе більше й більше громадянства на богослуження. Це виявилось найкраще ц. р., коли то, не зважаючи на зливний дощ, зїхалося до Сянока 10 священиків навіть з далеких сіл, аби лише взяти участь у торжественному богослуженні, а місцеве громадянство заповнило цілу парохіяльну церкву. В 9. год. рано відправлено торжественну Службу Божу. Целебрував о. декан І. Цегелик зі Загутиня в асисті оо. П. Андрейчика з Війського й о. Г. Романця з Трепчі. Діяконували оо. С. Венгринович і Я Гарасим зі Сянока. По Службі Божій відправлено ще панахиду за поляглих борців, до якої стануло 11 священиків окруживши кругом заквітчану могилу, уставлену по середині церкви, яку вкривали три вінці (один червоний з червоною калиною). Цілий час підчас Служби Божої і панахиди співав хор під дир. д-ра В. Блавацького. Підчас богослуження зібрано 20.93 зол. на українських інвалідів. Піснею „Ви жертвою в бою" закінчилося це національне свято, яке залишило у всіх присутніх незатерте враження.

Оголошення, оповістки, місцеві як і з провінції оголошуватимемо тільки за попередньою присилкою належитости. Незаплачені заздалегідь оголошення не будуть поміщені.

ПРИНЯЛИ АНГЛІЙСЬКО-КАНАДІЙСЬКУ УМОВУ.

ОТАВА, 4. 11. ПАТ. Палата громад приняла 128 голосами проти 80 проект англійсько-канадійської умови, що його предложила міжімперіяльна конференція.

—o—

ДЕФІЦИТ МАДЯРСЬКОГО БУДЖЕТУ.

БУДАПЕШТ, 4. 11. ПАТ. Буджетовий дефіцит за 1931-2 р. виніс 160 міл. пенгів. Згідно з урядовими даними нац. майно Мадярщини в 1928—1931 р. обнизилося на 50 проц.

ЗА ПІДБУРЮВАННЯ ВОЯКІВ.

ПАРИЖ, 4. 11. ПАТ. Арештували тут комуністичного діяча Дав. Речинського, якого віддавна шукала поліція. Він скривався під фальшивими назвищами та документами. Проти Речинського виступила судова влада за підбурювання вояків до непослуху. Якийсь час Речинський був у Москві. Там поручили йому справджувати статті друковані в пресі французької комуністичної партії.

УНЕЗАЛЕЖНЕННЯ ІРЛЯНДСЬКОГО ФУНТА ВІД АНГЛІЙСЬКОГО.

ДЕБЛІН, 4. 11. ПАТ. Де Валера в одній зі своїх заяв сказав, що є можливість унезалежнити ірляндський фунт від англійського та ввести національну валюту, оперту на основі природних скарбів і краєвих засобів. Заява ця є в звязку з непевним курсом англійського фунта, що автоматично впливає на зміну вартости ірляндської валюти.

ФРАНЦУСЬКА ТОРГ. ПАЛАТА ПРОТИ ТРАКТАТУ З НІМЕЧЧИНОЮ.

НАНСІ, 4. 11. ПАТ. Торговельна палата в Нансі, осередку тяжкого промислу Франції, заявилася за негайним виповідженням торговельної умови з Німеччиною та за ревізією митної тарифи.

ПОЛЬСЬКИЙ СОЙМ.

На пополудневому засіданні сойму промовляв пос. д-р **Дмитро Левицький**, якого промову даємо на першому місці нинішнього числа „Діла". Дальше промовляли посли Бітнер (ХД), Бєлявський (НПР), що критикував грабіжницьку політику картелів, Тон (жид), Янковський (німець), Рожек (комуніст), д-р **Ладика** (укр. рад.), Єреміч (білорусин), Левінзон (жид), і вкінці знову мін. Завадський.

Опісля сoймовий маршалок відослав буджетовий проект з фінансовим пляном до комісії. Дальше відчитано внесення й інтерпеляції опозиційних послів, яких вплинуло 48, та два наглі. Інтерпеляцій вплинуло 18.

Замикаючи засідання маршалок Світальський заявив, що про наступне засідання сойму повідомить послів писемно.

—o—

НОВИНКИ

— Овочеві щепи та кущі найкраще садити осінь! Добірні торговельні відміни, пригожі для нашого підсоння, по знижених цінах (нижчі від новинних!) негайно висилає фірма: **А. Терпиляк, щепове та насінне господарство в Залукві, п. Галич.** Від збірних замовлень значний опуст. Домагайтеся цінників та оферт. 573 13-15

— Б. посол Вислоцький на волі. Б. посол УНДО і берестейський вязень п. Олександер Вислоцький, що просидів у вязниці два роки і два місяці, вийшов вчора на волю. Витаємо!

— Каварня Народної Гостинниці. З приємністю треба поділитись з нашим громадянством цією новиною. На днях удалося управі Народної Гостинниці, після переведення основної віднови, підняйняти каварняний і реставраційний льокаль фаховим арендаторам. Вони тепер ведуть каву „Уніон". Льокаль каварні і ресторану є тепер чи не найкращим і найбільше приємним місцем сходин для всіх, що відчувають потребу провести частину дня безжурно, на читанні часописів, чи розривці у „ремі", або партії шахів. Повінь світла, простір і взірцева чистота, а з уваги на крізу, дуже уміркoвані ціни, повинні спрямувати все наше громадянство, розпорошене по всяких навіть тісних та темних того роду льокалях, до каварні „Уніон", щоби переконатися, що такого роду місця потреба нам на стало, чи принагідні стрічі. — Гість.

— Ревізії й арештування в Коломиї. Серед учнів української гімназії в Коломиї перевела поліція численні ревізії та арештування у звязку з комуністичною пропагандою. Трьох арештованих передано в розпорядження слідчого суду.

— Арештування в Ліску. В понеділок 31. жовтня ц. р. арештували в Ліску урядовця філії Т-ва „Сільський Господар" інж.-агронома Дмитра Мачая, якого перевезено в дні 2. листопада до судових арештів у Сяноці. Причина арештування покищо невідома. Кажуть, що це початок практичного співжиття, яке по зразкам Волині бажають перещіпити відомі чинники в ліськoму повіті. Тому арештовано урядовця філії Т-ва „Сільський Господар", аби його заступити агрономом поляком з Повітової Ради в Ліску.

— Помилково помилувані. Наслідком проголошеної амнестії із львівських Бригідок випущено на волю коло 200 вязнів. Згодом показалося, що зайшла помилка, бо між випущеними 17 осіб не мало права до амнестії. Рішено достaвити помилково випущених вязнів назад до Бригідок, однак вони так поховалися, що годі їх відшукати. Минув уже тиждень, а поліція не попала на сліди ніодного „помилуваного". Тепер шукають за винуватцем помилки, що уможливила визволення вязнів.

— Склад Головної Адвокатської Ради. Президент Річипосполитої підписав номінаційні декрети для членів Головної Адвокатської Ради. Іменовані адвокати: Богуцький, Бжезінський, Ендельман, Етінгер, пос. Новодворський і пос. Пасхальський, всі з Варшави, Білик з Льодзі, Чайковський з Люблина, Юндзіл з Вильна, Ростек і пос. Вольни з Катовиць, Хмелевський, б. мін. Пехоцький і Темпський з Познаня. Із Галичини входять до Головної Адвокатської Ради пос. д-р Зомерштайн, д-р Міхалевський і д-р Глушкевич зі Львова, пос. д-р Зайдлер зі Станиславова і д-р Міксевич з Кракова.

— Грабункові напади під Львовом. На всіх гостинцях, що ведуть до Львова, бушують опришки, які нападають навіть в білий день на сільські фіри, грабуючи що попало. Діється це головно між Винниками і Личаковом та за Сихівською рогачкою, де опришки чатують у придорожних лісах, але бувають напади й на інших дорогах. Досвідчив того на собі Роман Мановський, що віз із Жовкви до Львова ярину та дріб. Коло Збоїск напали на нього якісь люди і забрали кошіць із 10 курками та мішок цибулі. Мановський повідомив про напад найближчий поліційний комісаріят у Львові, який дав йому до помочі одного постерункового. Коли Мановський їхав до дому, коло Збоїск напала на нього та сама шайка і почала стягати з воза мішок з яриною. Тоді зіскочив з воза поліцай, на вид якого напасники почали втікати. Після трикратного заклику: стій! поліцай стрілив за втікачами тричі з кріса і положив одного трупом. Убитим був Тадей Пултopак зі Збоїск. Незабаром арештовано його спільника Елизея Герчука, також зі Збоїск.

— Стрілянина в Єзуїтськім городі. В пятницю в 1. год. пополудне в Єзуїтськім городі у Львові помічник поліційного фотографа Бігалович побачив, що якийсь залізничник здоганяє якогось чоловіка та кричить: „Ловіть злодія!" Фотограф вистрілив із револьвера й утікаючий зупинився. Його придержав функціонар м. сторожі. Придержаний це нотований злодій Дм. Гуманський. Довкола Гуманського зібралася юрба шумовиння та старалася вирвати товариша з рук фотографа. Один із юрби, як довідався, що Гуманський перед хвилиною вкрав залізничникові гроші, приступив до залізничника, дав йому гроші та сказав: „Тікай, брате, коли хочеш вийти ціло!" Переляканий залізничник сховав гроші та забрався. Тепер зявилася поліція, розігнала юрбу та відвела злодія до комісаріяту.

— Пожежа. У Вижнянах пов. Перемишляни вибухла 17. м. м. пожежа, що знищила 7 господарств. Згоріли всі будинки зі збіжем та інвентарем. У рятунковій акції взяли участь огневі сторожі крім місцевої також з Ляшок Королівських, Курович, Печеній та Журавник.

— Погоня за злодієм. Львівський злодій украв на Ринку торбинку з грішми наймичці д-ра Янкевича (Куркова 5) Анні Іванейко. За злодієм пустилися два поліцаї. Злодій втік до камяниці при вул. Руській на II. пов. Коли побачив, що поліція і тут гонить за ним, по барієрі опустився на діл, вбіг до хати сторожа тієї камяниці, скинув тут шапку та пальто та вийшов на вулицю, думаючи, що його не пізнають. Усеж поліцай зловив його. Це нотований злодій Брон Світляк.

— Самогубство скарбового урядовця. Почтовий радник Іван Кульчицький, замешкалий на Левандівці під Львовом, повідомив слідчий уряд, що на паркані його реальности повісився його шваґер Генрик Кнот, скарбовий урядовець, замешкалий на Знесінні. Причиною самогубства була життєва трагедія, яку переживає його родина. Жінка занепала на умову недугу, син теж хорий на умі і це викликало у самого батька тяжкий нервовий розстрій.

— Грабунковий напад. На дім Герша Гестнера в Чернелиці пов. Городенка напало кількох озброєних людей. Стероризувавши Гестнера, бандити зрабували 150 зол. і 7 дол. готівкою та ріжні предмети вартости 150 зол.

— Наглий суд у Вильні судив чотири особи під замітом шпигунства. На лаві обвинувачених засіли: столяр Стан. Марковський, рільник Дмитро Сай, столяр Рищ. Марковський і рільник Петро Русин. Перших двох засуджено на кару смерти, а решту на безречинцеву вязницю. Оба засуджені на смерть зголосили прохання до президента республики, щоби їх помилував, однак без успіху, наслідком чого обох повішено.

— **Жінки в копальнях вугля.** Як повідомляють із Москви, радянська влада рішила побільшити число жінок, занятих у копальнях вугля в донецькому басейні. Причиною цього рішення фатальний стан робіт, недостаточне число добуваного вугля і велика суматоха серед вуглекопів.

— **Протирелігійне кіно в церкві.** В соборі св. Ісаака в Ленінграді большовики влаштували кіно, уміщуючи фільмовий апарат у головному вівтарі. „Совкіно" накрутило нову протирелігійну фільму, яку будуть висвітлювати в б. соборі.

— **Пшениця дешевша від трачиння.** Ціна пшениці в Аргентині виносить в останніх часах 40 центів за бушель. Є це найнижча ціна від 70 років. В Канаді пшениця цього року дешевша від трачиння. Тона пшениці коштує 9 долярів, а трачиння 10 долярів.

— **Біла раса вимирає.** Французький письменник Віянс подає в журналі „Ля Круа" низку цифер, які виказують, яким поспішним темпом вимирає людство. Число річних уродин (на 1000 мешканців) зменшилося від року 1900 до 1929 в Німеччині на 57 проц., в Англії на 56, в Росії на 43, у Швеції на 42, у Франції на 24, Еспанії на 31, Ірляндії на 20 проц. З того видко, що Франція, яка спершу була на першому місці щодо вимирання населення, тепер осталась позаду В. Британії та Німеччини.

— **Ціна мужеського серця.** В анґлійських краях небезпечно освідчитися дівчині і потому засмати дане слово. Однак факт, який стався у Філядельфії, доказує, що то право опікується переважно гарним полом, а не мужеським. Преміована каліфорнійська красуня міс Мюрей залюбилася в однім гарнім молодику, заручилася з ним і незабаром мало відбутися вінчання. Нагло міс Мюрей охолола в свому любовному захопленні і заявила свому нареченому, що відкликує всі свої зобовязання. Прибитий горем молодець удався на судову дорогу і зажадав від невірної 10 тисяч долярів відшкодування. Однак суд не зголився на ту ціну і зредукував претенсію до одного доляра.

— **Важні роковини.** 21. жовтня минуло три роки від дня, від якого рахують початок теперішньої світової кризи. Тоді на нюйорській біржі впали неждано цінні папери і від цього часу не могли піднятись. Досі вони понизились більш як потрійно.

— **Вистави килимів і новітного мистецтва** в нових салях Національного Музею (вул. Мохнацького 42) будуть відчинені протягом листопада за вступом по 1 зол. В неділю 11. година — пояснення килимів, 12 год. — образів.

— **Заходом міського музею** артистичного промислу у Львові і Т-ва любителів книжки відбудеться в суботу, 5. ц. м. від 7 год. веч. в салі музею (вул. Гетьманська 20) відчит Ал. Семковича на тему „Оправа книжки в історичному розвитку" (від папіруса до сучасної книжки). Виклад буде ілюстрований світлинами і показами стилевих оправ ріжних віків.

— **З причини перебудови мосту** в км. 45.9 шляху Збараж-Ланівці та спричиненого наслідком того замкнення шляху між стаціями Карначівка й Ланівці, пасажирський рух відбуватиметься у вівторок 15. листопада ц. р. при поїздах ч. 2851, 2852 і 2853 через пересідання подорожніх, переношення ручних клунків і почти в км. 45.9.

— **Зміна в радіопрограмі.** Дня 5. листопада, після концерту легкої музики, около год. 21.30 львівська радіостанція надає увертюру до оп. Бетовена „Коріолян", а опісля авдицію „Перед премієрою".

— **На пресовий фонд „Діла"** зложили: Омелян Назаревич, Яворів зол. 1.50, Мих. Гуцалюк, Біщарова зол. 3.—, Політичні вязні з Равіча зол. 3.—, Д-р М. Пушкар, Ряшів зол. 1.50, Н. Л., Львів зол. 100.—, А. Костишин, Львів, зол. 1.—, П. Д. Львів зол. 10.—, Дмитро Гнідан, Томашів зол. 10.—.

— **Поправка.** У вчорашньому числі „Діла" вкралася помилка, а саме в статті „Перед світовою виставою в Шикаго" в замітці: „в інформативних справах звертатись на адресу: „п. Маруся Левицька, Львів, Здоровля 12" — має бути: „Маруся Рудницька і т. д.

СПОРТ.

УКРАЇНА — РЕКОРД.

В неділю 6. ц. м. відбудуться в год. 11. рано на грищі 26. п. п. (Клепарів) відплатні товариські змагання між Україною і Рекордом. У попередних змаганнях перемогла Україна 3:1. Вступ вже від 50 сот.

СХОДИНИ КАРПАТСЬКОГО ЛЕЩАТАРСЬКОГО КЛЮБУ.

Ширші сходини Карпатського Лещатарського Клюбу відбудуться дня 7. ц. м. у власній домівці, Ринок 43 („Земля") в год. 7. веч. На деннім порядку: звіти з будови домівки у Славську, звіти Виділу з дотеперішньої діяльности та плян праці на зиму.

БІРЖА.

Девізи (трансакції).

Голяндія 358.85, Льондон 29.35, 29.38, Нюйорк 8.913 Нюйорк кабель 8.917, Париж 35.07, Прага 26.40, Швайцарія 172.20, Данціг 173.75.

Долярові банкноти 8.89.25, 8.89.15, Рубель золотий 4.59¼. Грам чистого золота 5.9244. У міжбанкових оборотах девіза на Берлін 211.70, 211.75. Німецькі марки банкноти у приватних оборотах 211.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 4. XI. 1932 р. за масло експортове та десерове пріма 2·80 зол., за літру молока 21—23 сот., літру сметани 0·90 зол., копу яєць 6·20—6·40 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.